

**Handleiding Onderzoeksproject
Talenonderwijs en communicatie
(TLEMV25002)**

**Graduate School of Teaching
Geesteswetenschappen**

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	3
1.1 Kader onderzoeksproject Talenonderwijs en communicatie.....	5
2. Inhoud en focus	5
3. Omvang en opbouw.....	5
4. Begeleiding.....	6
5. Richtlijnen & Regelgeving.....	7
5.1 Generative AI.....	7
5.2 Gebruik je participanten voor je onderzoek?.....	8
6. Processtappen.....	9
6.1 Begeleider zoeken.....	9
6.2 Onderzoeksvoorstel opstellen en inleveren	9
6.3 Onderzoeksverslag inleveren	9
6.4 Beoordeling	9
6.5 Aanleveren onderzoeksverslag ter archivering/publicatie	10

1. Inleiding

Het onderzoeksproject is het sluitstuk van je programma: gedurende twee blokken (één semester) doe je onderzoek en schrijf je je onderzoeksverslag. Het is een proeve van onderzoeksbekwaamheid vanuit de vakinhoudelijke discipline met aantoonbare relevantie voor het onderwijs of andere toepassingen in het educatieve domein.

Je laat daarmee zien dat je inzicht hebt in de relatie tussen wetenschappelijk vakinhoudelijk onderzoek aan de ene kant, en de vakdidactiek en de praktijk van het talenonderwijs aan de andere kant.

Je volgt tijdens het onderzoeksproject 4 verplichte onderzoeksbijeenkomsten. Het doel van deze bijeenkomsten is om studenten de ondersteuning te bieden bij het vormgeven van het onderzoeksdesign en de bijbehorende methodes, het schrijven van het onderzoeksvoorstel en het analyseren van gegevens. Ze zijn gepland op momenten die adequaat zijn in de fases van het traject. De onderwerpen die per bijeenkomst aan bod komen zijn:

Bijeenkomst 1 – kwantitatieve en kwalitatieve methodes in educatief onderzoek

Bijeenkomst 2 – Opstellen van een onderzoeksvoorstel

Bijeenkomst 3 – Presentatie onderzoeksvoorstel en aanscherpen op basis van feedback

Bijeenkomst 4 – Kwalitatieve en kwantitatieve data-analyse

Naslagwerk kwalitatieve methode en analyse: Patton, M.Q. (2002). *Qualitative Research and Evaluation Methods*. London: Sage.

Naslagwerk kwantitatieve methode en analyse: Field, A. (2013). *Discovering statistics using IBM SPSS statistics*. London: Sage.

Week	Onderwerp	literatuur	voorbereiding
2	Kwalitatieve en kwantitatieve designs + ethische aspecten mensgebonden onderzoek	<p>Kwalitatieve designs: Schat, E., van der Knaap, E., & de Graaff, R. (2022). Reconceptualizing critical cultural awareness for the context of FL literature education. <i>Intercultural Communication Education</i>, 5(3), 125–142. https://doi.org/10.29140/ice.v5n3.792</p> <p>Zyngier, S., & Viana, V. (2016). Literary awareness in a high-school EFL learning environment: An empirical evaluation. In Burke M, Fialho O & Zyngier S (eds.), <i>Scientific approaches to literature in learning environments</i>, pp. 271-302. John Benjamins Publishing Company.</p> <p>Kwantitatieve designs:</p> <p>DUBRAVAC, V., BRDAREVIĆ-ČELJO, A., & BEĆIROVIĆ, S. (2025). The variability of students' EFL vocabulary knowledge: EFL proficiency, type of high school and the length of learning English. <i>International Journal</i></p>	Bekijken designs in de literatuur

		<p><i>of Language Studies</i>, 19(1). DOI: 10.5281/zenodo.14524827</p> <p>Van Tessel, E. & Bril, M. (2021). French as a foreign language in the Netherlands: an L2 or an L3? A study on crosslinguistic influences from Dutch and English. In: M. Dingemans, E. van Lier & J. Vogels (Eds.), <i>Linguistics in the Netherlands</i>, 38(1), (pp. 114 – 127), John Benjamins, Amsterdam.</p>	
4	Schrijven van een educatief onderzoeksvoorstel		Keuze gemaakt: kwantitatief of kwalitatief design in scriptie + meenemen notities over eigen onderzoeksvraag
8	Intervisie en pitch onderzoeksplan		Onderzoeksplan klaar: Pitchen onderzoeksplan, incl discussiepunten
15	Data-analyse		Eigen data meenemen naar college op laptop

1.1 Kader onderzoeksproject Talenonderwijs en communicatie

Je bent in staat om wetenschappelijke literatuur over vakinhoudelijke en vakdidactische onderwerpen kritisch te lezen. Je kan uit deze literatuur een vraagstelling afleiden die relevant is voor de taalonderwijspraktijk, en deze vervolgens op basis van onderzoek beantwoorden. Ook de omgekeerde weg is mogelijk: vanuit een praktijkrelevante vraag inventariseer je relevante literatuur, om te komen tot een onderbouwde en goed ingebedde onderzoeksvraag.

Het onderzoek kan beschrijvend, vergelijkend, evaluerend, verklarend en/of ontwerpend van aard zijn. Je kan de verzamelde gegevens kwalitatief en/of kwantitatief analyseren en hiervan verslag doen op academisch niveau. Afhankelijk van de taalspecifieke invulling van het masterprogramma wordt het onderzoekverslag geschreven in de desbetreffende taal. In alle gevallen wordt verlangd dat het onderzoekverslag – ongeacht de taal waarin hij gesteld is – wat betreft spelling en grammatica foutloos is, en daarnaast helder geformuleerd en stilistisch adequaat.

2. Inhoud en focus

Het onderzoeksproject wordt bij voorkeur verbonden aan:

1. een verplichte of vakspecifieke cursus uit het vakinhoudelijke deel;
2. het praktijkgerichte onderzoek;
3. een van de vakdidactische opdrachten; en/of
4. een van de keuzecursussen uit het beroepsvoorbereidende deel.

Het onderzoekverslag geeft inzicht in de relatie tussen wetenschappelijke vakinhoudelijke en vakdidactische theorieën aan de ene kant en aspecten van de taalonderwijspraktijk aan de andere. In alle domeinen van taalonderwijs zijn theses mogelijk: taalvaardigheid, taalontwikkeling, taalbewustzijn, taalbeschouwing, literaire competentie (literaire ontwikkeling, literaire begrippen, literatuurgeschiedenis, literaire canon, literatuur en diversiteit), geschiedenis van het taalonderwijs, internationale context van het taalonderwijs, taalonderwijs en media, interculturele competentie, interactie in de klas, enz. In alle gevallen geldt dat de relevantie van het onderzoek voor de educatieve praktijk wordt verantwoord.

Afhankelijk van de reikwijdte kan dit op verschillende curriculumniveaus plaatsvinden: leeractiviteit, les, leerlijn, onderwijsprogramma, onderwijsbeleid. Focus van onderzoek kan zijn de leerling, de docent of het les- of toetsmateriaal; het onderzoek kan zich zowel richten op het leerproces als op het leerresultaat. Het onderzoek richt zich op het voortgezet onderwijs, maar in overleg is ook onderzoek mogelijk naar taal in het basis-, beroeps- of hoger onderwijs, volwasseneneducatie of publiekseducatie.

In het onderzoekverslag geef je blijk van het behalen van de volgende einddoelen:

- kennis van relevante wetenschappelijke vakinhoudelijke en vakdidactische literatuur m.b.t. het onderwerp van het onderzoeksproject;
- het vermogen om zelfstandig een adequate onderzoeksvraag te formuleren die ingebed is in het vakgebied en relevant voor de educatieve praktijk;
- het vermogen om zelfstandig literatuur en ander bronnenmateriaal te verzamelen en te verwerken;
- het vermogen om zelfstandig onderzoek uit te voeren (inclusief het ontwerpen en toepassen van relevante onderwijs-, toets- en analysematerialen indien van toepassing);
- het vermogen om de onderzoeksvraag op basis van een gefundeerd betoog te beantwoorden en met een conclusie af te ronden;
- het vermogen om relevante en onderbouwde aanbevelingen te doen voor de onderwijspraktijk;
- het vermogen om op woord-, zins- en tekstniveau helder en verzorgd academisch te schrijven, in de taal van studie en publieksgericht.

3. Omvang en opbouw

Het onderzoek wordt uitgevoerd op basis van een onderzoeksvoorstel dat is goedgekeurd door eerste en tweede begeleider. Hou er rekening mee dat het opstellen van een gedegen onderzoeksvoorstel een forse

tijdsinvestering vergt (vergelijkbaar 5 EC (140 uur)). Dat oogt omvangrijk maar is te begrijpen doordat hierbij belangrijke keuzen worden gemaakt en beargumenteerd die onderdeel zijn (qua inhoud en tekst) van het onderzoeksverslag. Het onderzoeksvoorstel rond je af in de eerste maand. Dit onderzoeksvoorstel omvat ten minste een beknopte beschrijving van:

- Aanleiding, probleemstelling en beoogde praktijkrelevantie
- Korte schets van het beoogde theoretische kader, met voorlopige bibliografie
- Onderzoeksvragen eventueel uitgewerkt in hoofd- en deelvragen en hypothesen
- Plan van aanpak (onderzoeksmethode)
- Inschatting van beschikbaarheid van bronnen en van beschikbare of nog te ontwikkelen materialen en instrumenten
- Tijdplanning

Het onderzoeksverslag heeft een maximale omvang van 10.000 woorden exclusief evt. bijlagen, en moet gericht zijn op geïnteresseerde docenten, docenten-in-opleiding en onderzoekers. Een onderzoeksverslag omvat in ieder geval de volgende onderdelen:

- Aanleiding, probleemstelling en beoogde praktijkrelevantie
- Theoretisch kader
- Onderzoeksvragen
- Onderzoeksmethode
- Analyse/Resultaten
- Discussie en conclusie, met aanbevelingen voor de educatieve praktijk
- Geraadpleegde bronnen
- Ontwikkelde materialen en instrumenten worden opgenomen in de bijlage

Het onderzoekproject (incl. onderzoeksvoorstel) heeft een omvang van 20 EC. Eventueel is uitbreiding naar 25 EC in overleg mogelijk op de volgende manieren:

- Relevante theoretische verdieping en/of uitbreiding van vragen, onderzoeksmethodes of omvang van de dataset
- Substantiële ontwikkeling en validering van educatieve materialen of toetsinstrumenten
- Substantiële praktijkimplementatie plus evaluatie
- Stage buiten de eigen lespraktijk, ten behoeve van de verkenning of beantwoording van de onderzoeksvraag en/of de implementatie van de resultaten

In alle gevallen wordt in het onderzoeksvoorstel vastgelegd of en op welke onderdelen een uitbreiding plaatsvindt, en waaraan deze uitbreiding zal voldoen.

4. Begeleiding

Het onderzoekproject en het schrijven van de daarop gebaseerde onderzoeksverslag wordt begeleid door een eerste begeleider uit een relevant vakgebied. De eerste begeleider benadert een tweede begeleider, in overleg met de student. De tweede begeleider fungeert gewoonlijk als tweede beoordelaar.

Ten minste een van beide begeleiders is verbonden aan het (bachelor)programma van de betreffende discipline. Deze begeleider beoordeelt ook het taalniveau van het onderzoeksverslag. De toetsing van het onderzoeksplan en de eindbeoordeling vindt plaats door beide begeleiders.

Beide begeleiders zijn in principe gepromoveerde docenten. Hiervan kan worden afgeweken als een inhoudelijk betere match tussen expert-begeleider en student daartoe aanleiding geeft. Een begeleider beschikt te allen tijde minimaal over een Basiskwalificatie Onderwijs.

De begeleiding wordt door de eerste begeleider verzorgd, waarbij zowel over het onderzoeksplan, de opzet en uitvoering van het onderzoek als de verslaglegging gesproken wordt. De begeleiding bestaat uit minimaal drie begeleidingsgesprekken.

4.1 Onderzoeksthema's

Docenten die vanuit de departementen Talen, Literatuur en Communicatie en Educatie betrokken zijn bij de Graduate School of Teaching kunnen onderzoeksthema's voordragen via een Brightspace-omgeving. Docenten streven ernaar om studenten te begeleiden in afstudeerkringen/scriptiegroepen, waarin studenten gedurende twee blokken samenwerken en elkaar feedback geven. Bij complexe onderzoeksvragen is het mogelijk dat twee studenten werken aan complementaire deelvragen binnen hetzelfde onderzoeksthema; schriftelijke onderzoeksverslaglegging via het onderzoeksverslag gebeurt echter individueel, waarbij afspraken gemaakt worden over eventuele overlappende onderdelen.

5. Richtlijnen & Regelgeving

5.1 Generative AI

“**Generatieve AI**, zoals ChatGPT, is een vorm van kunstmatige intelligentie die op basis van een tekst van de gebruiker, een *prompt*, een nieuwe tekst genereert die een **plausibel vervolg** is op de *prompt*.” (powerpoint Richtlijn GenAI in onderwijs, GW UU). Sommige software is in staat om op basis van beschikbare informatie op internet en ingevoerde informatie door gebruikers een tekst te schrijven die op het eerste gezicht een goede en inhoudelijk sterke tekst lijkt. Echter, alleen de taalkundige vorm van de informatie wordt gemanipuleerd en de inhoud wordt niet geïnterpreteerd (Bender, 2023). De informatie die op internet beschikbaar is, wordt als voeding gebruikt om een antwoord op de *prompt* te genereren. Deze informatie kan zowel uit openbare bronnen komen, maar ook uit bronnen met auteursrecht of privacyreglementen. De bronnen waarop GenAI zich baseert, zijn niet inzichtelijk of zijn niet-bestaand. Het gevolg daarvan is dat GenAI soms onwaarheden presenteert of een bias/vooroordeel over contexten meeneemt in nieuwe output.

Ethische aspecten van GenAI

Het gebruik van GenAI druist daardoor tot op zekere hoogte in tegen de geldende richtlijnen van academisch onderzoek, en dus ook het onderzoeksverslag van studenten. Het gebruik van informatie waarvan de bron niet genoemd kan worden, valt onder plagiaat. Vanuit het principe van academische vorming wordt ervan uitgegaan dat “goed academisch schrijfonderwijs studenten leert geen plagiaat toe te passen, alleen goede en literatuur zonder vooroordelen te gebruiken, en op juiste wijze te citeren. Deze criteria maken deel uit van de wetenschappelijke integriteit van academisch schrijven. Het gebruik van GenAI-hulpmiddelen om de *inhoud* van (academische) teksten te creëren past daarom niet bij de academisch vorming van studenten.

Leerdoelen van het scriptietraject

Het gebruik van GenAI-hulpmiddelen heeft invloed op het behalen van de leerdoelen waar je aan werkt tijdens het schrijven van je onderzoeksverslag. Op basis hiervan maken we als docenten keuzes over het gebruik ervan. In lijn met de algemene richtlijn AI-gebruik binnen GST-cursussen (d.d. 15 januari 2024) en met oog op de leerdoelen van het onderzoekstraject, en de wetenschappelijke integriteit bij het schrijven van (academische) teksten, is het gebruik van GenAI als hulpmiddel alléén toegestaan bij het onderzoeksverslag van de Educatieve Master op de volgende wijzen:

- *Verbeteren van taal en stijl in zelfgeschreven teksten*
- *Brainstormen over [onderwerp, argumentatie, outline]*
- *Structureren van tekst*
- *Informatie vinden over je onderwerp*
- *Samenvatten van literatuur*

Indien je ervoor kiest om GenAI te gebruiken in je onderzoeksverslag, dien je bij het inleveren van je verslag kort te beschrijven hoe en waarom je GenAI hebt ingezet. Dit kan als clause na de bronvermelding en literatuurlijst of als apart logboek. Hierbij geef je ook aan waarom er nog sprake is van eigen werk.

Let op: voor alle andere toepassingen is het gebruik van GenAI dus NIET toegestaan. Indien je twijfelt, overleg met je begeleider.

Principes en voorwaarden GenAI-gebruik tijdens het schrijven van het onderzoeksverslag
De volgende principes en voorwaarden voor het gebruik van GenAI zijn van kracht:

- Het gebruik van GenAI binnen het onderzoekstraject is toegestaan, maar het is altijd een optie om *geen* gebruik te maken van GenAI.
- Jij blijft eindverantwoordelijk voor wat je indient, zowel inhoudelijk als wat betreft taalgebruik/formulering. Wees altijd erg kritisch op de output van GenAI en controleer alles zelf in de literatuur!
- Het is niet toegestaan om materiaal volledig te genereren met GenAI en om het resultaat daarvan te presenteren als eigen werk. Hierbij kun je denken aan het genereren van volledige zinnen/code, alinea's, teksten of figuren. Dit is fraude.
- De output van GenAI is niet te beschouwen als een bron. Hoe de output tot stand is gekomen, weten we immers niet, en we weten ook niet waarop het antwoord is gebaseerd. Het is noch traceerbaar noch reproduceerbaar, en voldoet dus niet aan de wetenschappelijke standaarden.
- Het is te allen tijde verboden om onderzoeksdata of materiaal met copyright te delen met GenAI. Het delen van onderzoeksdata met een GenAI-tool (dus met "derden") druist geheel in tegen de geldende ethische principes van wetenschappelijk onderzoek (o.a. anoniem gebruik van data) en is dus ten strengste verboden. Het laten transcriberen van opnames door GenAI is bijvoorbeeld verboden.
- Indien je ergens in je onderzoekstraject GenAI gebruikt, voeg je een bijlage met logtranscriptie toe aan je verslag. Op deze wijze is het transparant waarvoor en hoe GenAI is gebruikt.

Let op: Gebruik GenAI niet voor 'het minste of geringste' binnen je onderzoekstraject. Zo houden we rekening met de (carbon) footprint van GenAI.

Tip: Het is goed academisch gebruik om tussenversies van producten voor jezelf te bewaren, zodat je de ontstaansgeschiedenis van je werk kunt traceren en onderbouwen.

Wanneer docenten vermoeden dat je GenAI hebt gebruikt voor een onderzoeksverslag, anders dan toegestaan volgens deze cursushandleiding, dan kunnen zij je uitnodigen om je werk, en de ontstaansgeschiedenis daarvan, mondeling toe te lichten. Als de docent vermoedt dat er sprake is van fraude of plagiaat, dan moet de docent daarvan melding maken bij de examencommissie

5.2 Gebruik je participanten voor je onderzoek?

Als je onderzoek doet waarbij je mensen interviewt, vragenlijsten voorlegt of waarbij mensen op een andere manier betrokken worden, dan doe je waarschijnlijk mensgebonden onderzoek. Bekijk dan de [checklist mensgebonden onderzoek](#) en bespreek dit met je begeleider. In de checklist vind je informatie over privacy, ethiek en datamanagement.

6. Processtappen

6.1 Begeleider zoeken

In een vroeg stadium kies je een begeleider die gespecialiseerd is op het onderwerp van jouw onderzoek. Dat kan ofwel een docent van jouw taal zijn, ofwel een specialist op het gebied van de taalonderwijs- of cultuuronderwijskunde.

Als de beoogde begeleider zich niet voldoende competent acht op het onderwerp van jouw onderzoeksproject, dan kan deze je doorverwijzen naar een docent die dat wel is. Als je geen onderwerp weet, of twijfelt tussen onderwerpen, neem dan (in een vroeg stadium) contact op met je tutor, dan kunnen de (on)mogelijkheden gezamenlijk verkend worden. De specifieke opzet, invulling en planning bespreek je natuurlijk met je begeleider. Het is verstandig dit in een vroeg stadium te doen, zeker als je van plan bent gegevens bij leerlingen te verzamelen.

6.2 Onderzoeksvoorstel opstellen en inleveren

Het opstellen van het *onderzoeksvoorstel* wordt begeleid door de eerste begeleider. Zowel de eerste begeleider als de tweede beoordelaar dienen het onderzoeksvoorstel goed te keuren. De tweede beoordelaar komt vervolgens bij de eindbeoordeling van het *onderzoeksverslag* pas weer in actie. Hiervan kan in onderling overleg worden afgeweken, bij voorbeeld vanwege specifieke expertise van de tweede begeleider.

Is je onderzoeksvoorstel gereed om goedgekeurd te worden? Dan dient het volgende te gebeuren:

1. De goedkeuring dient eerst formeel vastgesteld te worden in het [Beoordelingsformulier onderzoeksvoorstel](#).
2. Vervolgens moet de goedkeuring vastgelegd worden in Osiris Zaak, voordat je verder kan met je onderzoeksproject. Log in bij [Osiris Student](#) > Zaken > plusje rechts onderin > Scriptie en afstuderen > en start de Zaak *GST - Onderzoeksvoorstel en -project*.
3. Je begeleider en tweede beoordelaar stellen in de Zaak vervolgens officieel vast dat je dit voorstel tot een onderzoeksverslag mag uitwerken. Zie verdere instructies in de Zaak.

6.3 Onderzoeksverslag inleveren

Is je *onderzoeksverslag* klaar om beoordeeld te worden? Dan dient het volgende te gebeuren:

1. Je levert het definitieve verslag in via dezelfde Zaak als waarin je onderzoeksvoorstel is goedgekeurd. Je uploadt je onderzoeksverslag in [Osiris Student](#) > Zaken > Lopende zaken > *GST - Onderzoeksvoorstel en -project*.
2. Vul de gevraagde informatie in en upload je onderzoeksverslag.

De plagiaatcontrole vindt plaats vanuit de Zaak tijdens het inleverproces; het onderzoeksverslag wordt bij na het inleveren automatisch gecontroleerd op plagiaat. Verdere instructies vind je in de Zaak.

In de Zaak kun je de voortgang volgen en verschijnen het definitieve beoordelingsformulier en het eindcijfer.

6.4 Beoordeling

De eindbeoordeling van het onderzoeksverslag komt tot stand door de onafhankelijke beoordeling van de begeleiders, aan de hand van een beoordelingsschema.

Het *GST - Beoordelingsformulier onderzoeksvoorstel* voorziet in feedback die erop gericht is de uitvoering van het afstudeertraject te verbeteren. De feedback die wordt opgenomen in het [GST - Beoordelingsformulier onderzoeksproject](#) (behorend bij de eindversie) dient vooral het doel om te voorzien in een inhoudelijke onderbouwing van de beoordeling.

Bekijk de beoordelingsschema's ook op de Onderzoekstrajectpagina van de studentenwebsite van je opleiding (<https://students.uu.nl/teaching> > Opleiding > Studieprogramma > Onderzoeksproject).

6.5 Aanleveren onderzoeksverslag ter archivering/publicatie

Nadat je onderzoeksverslag is beoordeeld met een voldoende resultaat en de Zaak GST – Onderzoeksvoorstel en -project wordt gesloten, wordt automatisch de Zaak Scriptiearchief opgestart. Verdere instructies volgen in de Zaak.

Mocht de Zaak niet automatisch starten, stuur dan een mail naar het secretariaat van Educatie GW: SecretariaatEducatie.GW@uu.nl.